

BULETIN LUNAR

FEBRUARIE 2001

NOTĂ

Redactarea a fost finalizată la data de 9 mai 2001.

*Datele statistice au fost furnizate de Institutul Național de Statistică și Studii Economice,
Ministerul Finanțelor Publice, Bursa de Valori București, RASDAQ
și Banca Națională a României.*

*Unele dintre aceste date au caracter provizoriu,
urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare.*

*Redactarea finală și tehnoredactarea buletinului
au fost realizate de Direcția Studii și Publicații.*

*Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite
lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.*

*tel.: 01/312.43.75; fax: 01/314.97.52
Str. Lipscani nr. 25, cod 70421, București*

www.bnro.ro

Cuprins

PRINCIPALELE EVOLUȚII ECONOMICE ȘI FINANCIARE	
ÎN LUNA FEBRUARIE 2001	5
I. Economia reală	5
II. Politica monetară și valutară	7
III. Evoluții pe piețele financiare	10
IV. Principalele evoluții monetare	14
V. Balanța de plăți.....	16
VI. Poziția investițională internațională a României.....	19
VII. Finanțele publice	20
VIII. Rezultatele sondajului de conjunctură pentru luna martie 2001	22
CENTRALA INCIDENTELOR DE PLĂȚI.....	23
INDEX LEGISLATIV.....	25
Principalele acte normative cu caracter economic general și din domeniul financiar-bancar, adoptate în luna februarie 2001	25
Principalele reglementări emise de BNR în luna februarie 2001	25
LISTA MATERIALELOR PUBLICATE ÎN BULETINELE LUNARE	
ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI.....	26
SECȚIUNE STATISTICĂ	27

PRINCIPALELE EVOLUȚII ECONOMICE ȘI FINANCIARE ÎN LUNA FEBRUARIE 2001

I. ECONOMIA REALĂ

Datele statistice pentru luna februarie relevă menținerea traiectoriei pozitive a economiei românești: majorarea producției industriale și a gradului de ocupare a forței de muncă, atenuarea ritmului de creștere a prețurilor.

Sporul de producție înregistrat la nivelul **industriei** (4 la sută comparativ cu luna precedentă) a fost generat exclusiv de ramurile prelucrătoare (+6,9 la sută); în industria extractivă și sectorul energetic producția a scăzut cu 4,8 și, respectiv, 9,6 la sută.

Comportamentul ramurilor prelucrătoare, care au asigurat în lunile anterioare peste 70 la sută din totalul exporturilor – chimie, mașini și echipamente, produse textile, pielărie și încălțăminte, metalurgie – indică menținerea cererii externe pentru produsele acestor ramuri și, pe această bază, continuarea creșterii economice.

La nivelul cererii interne, dinamica înregistrată de ramurile producătoare de bunuri de capital (creștere de 4,2 la sută față de luna ianuarie) sugerează continuarea procesului investițional reluat în anul 2000. De asemenea, ritmurile de creștere consemnate în sectorul bunurilor de consum (6,9 la sută la cele de folosință îndelungată și 3,5 la sută în cazul bunurilor de uz curent comparativ cu luna precedentă, 30,4 și, respectiv, 22,5 la sută față de luna februarie 2000) relevă așteptările producătorilor privind refacerea cererii de consum a populației, după ușoara comprimare din anul anterior.

Progresul din sfera producției industriale este evidențiat și de comparația dintre rezultatele primelor două luni ale anului 2001 și perioada similară a anului 2000, respectiv o creștere de 14,8 la sută pe ansamblul industriei, determinată de majorarea cu 19,4 la sută a producției ramurilor prelucrătoare.

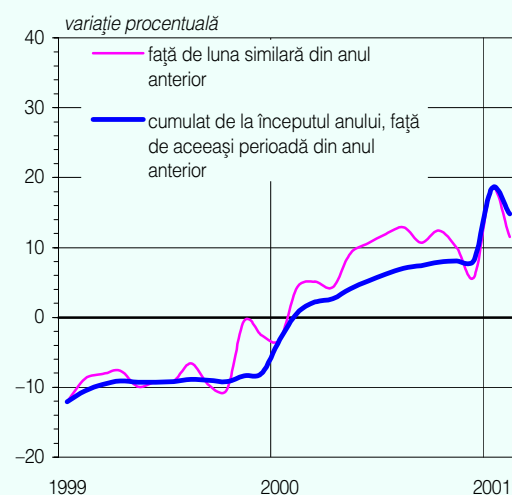
Creșterea **prețurilor de consum** a fost mai moderată în luna februarie, rata inflației (2,3 la sută) fiind inferioară cu 1,4 puncte procentuale valorii înregistrate în luna ianuarie. Spre deosebire de luna anterioară, în care cea mai mare contribuție la majorarea prețurilor a revenit serviciilor, în intervalul analizat aceasta s-a datorat, în primul rând, tensiunilor existente pe piața mărfurilor alimentare; influenței factorilor sezonieri i s-au adăugat presiunile exercitate de extinderea restricțiilor

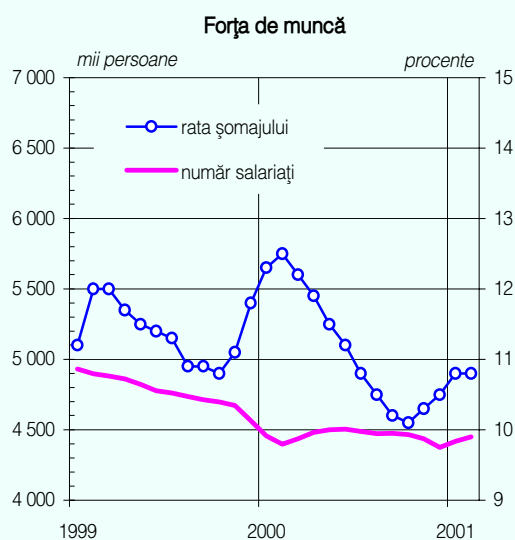
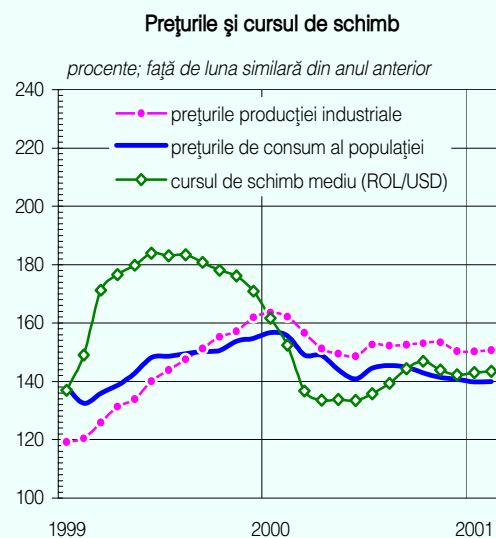
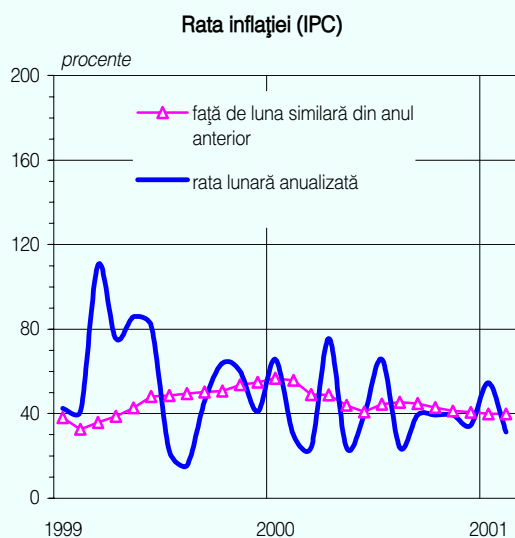
Indicatori macroeconomici

	variație procentuală	
	feb.'01 / feb.'00	2 luni '01 / 2 luni '00
1. Producția industrială	11,5	14,8
2. Comerțul exterior		
2.1. Export fob	9,0	19,0
2.2. Import fob	42,9	45,4
3. Câștigul salarial lunar mediu net		
3.1. Nominal	48,5	53,5
3.2. Real	6,1	9,7
4. Prețurile de consum al populației	40,0	39,9
5. Prețurile producției industriale	51,1	50,7
6. Cursul de schimb mediu (lei/USD)	43,4	43,2
7. Rata șomajului - feb. 2001		10,8

Indicatori determinați pe baza datelor INSSE și BNR.

Producția industrială

impuse importului de carne (în condițiile în care oferta internă a fost afectată de reducerea efectivelor de animale) și de diminuarea stocurilor de grâu de panificație, dar mai ales de expectațiile nefavorabile legate de evoluția raportului cerere-ofertă pe acest segment de piață. În consecință, alimentele de bază din consumul populației – pâine, carne, lapte, zahăr – s-au scumpit în luna februarie cu 3,3 până la 6,5 la sută, rata de creștere a prețurilor pentru întreaga grupă a mărfurilor alimentare fiind de 3,1 la sută.

Celelalte două categorii – mărfurile nealimentare și serviciile – au înregistrat rate de creștere de 1,3 și, respectiv, 2,4 la sută. Dinamica prețurilor serviciilor a fost determinată de ajustarea unor prețuri administrate (apă, canal, salubritate: 3,1 la sută; transport urban: 4,2 la sută) și de majorarea prețurilor serviciilor de îngrijire medicală (7,2 la sută).

Prețurile producției industriale pentru piața internă au revenit la ritmuri de creștere (3,6 la sută) superioare celor înregistrate de prețurile de consum (cu 1,3 puncte procentuale), ceea ce anunță presiuni viitoare asupra acestora din urmă. Cele mai mari variații de prețuri s-au înregistrat în industria materialelor de construcții (11,4 la sută) și s-au datorat, în principal, practicile adoptate de firmele care domină industria cimentului (prețuri ridicate pentru piața internă și mai reduse la export). Fără a avea aceeași amplitudine, creșteri (cu până la 2,1 puncte procentuale) peste media aferentă industriei prelucrătoare (3,7 la sută) au fost consemnate în ramurile cu desfacere la export; fenomenul poate fi explicat prin limitarea ofertei pentru piața internă determinată de creșterea efortului la export.

Cursul de schimb mediu al pieței valutare în luna februarie a fost de 26 815,3 ROL/USD, comparativ cu 26 243,05 ROL/USD în luna precedentă. Deprecierea nominală de 2,1 la sută a leului în raport cu dolarul a asigurat menținerea parității între cele două monede (apreciere reală de 0,1 la sută). În raport cu euro, leul s-a apreciat în termeni reali cu 2 la sută, moneda europeană pierzând terenul câștigat în ultimele două luni ale anului trecut în fața dolarului american.

În luna februarie **rata șomajului** a fost de 10,8 la sută, nivel similar celui din perioada anterioară, menținându-se unele caracteristici negative ale fenomenului. Astfel, majorarea cu 1 300 persoane a numărului de șomeri neindemnizați evidențiază extinderea componentei pe termen lung, iar din punct de vedere al distribuției teritoriale, în aceleași cinci județe (Neamț, Brăila, Hunedoara, Botoșani, Vaslui) ponderea șomerilor în populația activă civilă depășește cu până la 7 puncte procentuale media pe țară. În aceste condiții, Guvernul continuă eforturile de stimulare a activității economice în zonele defavorizate – de exemplu, în luna februarie 2001 a devenit operațional Fondul de restructurare a regiunilor miniere afectate, în valoare de 3,7 milioane euro,

destinat finanțării întreprinderilor mici și mijlocii din județele Hunedoara și Gorj.

Creșterea numărului de **salariați** (cu 34 mii persoane față de luna precedentă) într-un moment al anului în care nu există beneficiul influențelor sezoniere reprezintă încă un semnal pozitiv al dezvoltării economiei. În paralel cu crearea unor noi locuri de muncă în ramurile aflate în ascensiune (cele mai multe aparținând industriei ușoare și construcțiilor), restrângerea numărului de salariați din industria grea și petrochimie reflectă acțiuni de restructurare în industrie.

În majoritatea sectoarelor economiei s-au înregistrat reduceri în termeni nominali ale salariului mediu net, excepție făcând ramurile în care au avut loc negocieri ale contractelor colective de muncă (poștă și telecomunicații, activități financiare, prelucrarea cauciucului și a maselor plastice). În aceste condiții, salariul nominal mediu net a scăzut cu 5,2 la sută, conducând la o deteriorare a puterii de cumpărare față de luna precedentă (cu 7,3 la sută); comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, acesta s-a majorat în termeni reali cu 6,1 la sută.

II. POLITICA MONETARĂ ȘI VALUTARĂ

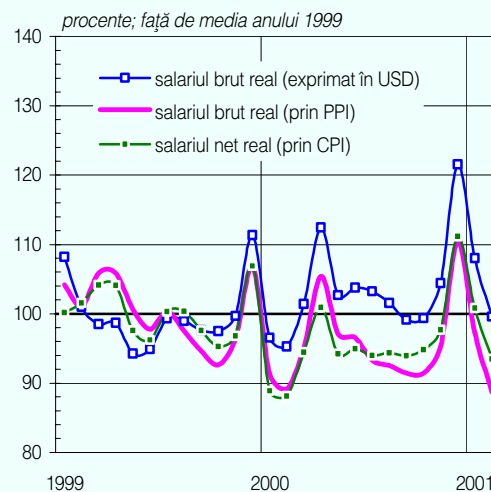
Conduita politicii monetare s-a menținut și în luna februarie în nota de restrictivitate imprimată la începutul anului; creșterea ratelor dobânzilor interbancare a fost însă inferioară celei din luna anterioară.

Exercitarea unui control monetar riguros a fost puternic influențată de diminuarea atipică a cererii de rezerve a băncilor, pe fondul intensificării tranzacțiilor reversibile cu titluri de stat derulate de acestea cu clienții. Sterilizarea incompletă a cumpărărilor de valută întreprinse de BNR și a injecțiilor efectuate de Trezorerie la finele primei chenzine a condus la menținerea unui exces de lichiditate în cea de-a doua jumătate a lunii; acesta a determinat re poziționarea pe un palier inferior a ratelor dobânzilor și a contribuit la o ușoară intensificare a ritmului zilnic de depreciere a monedei naționale.

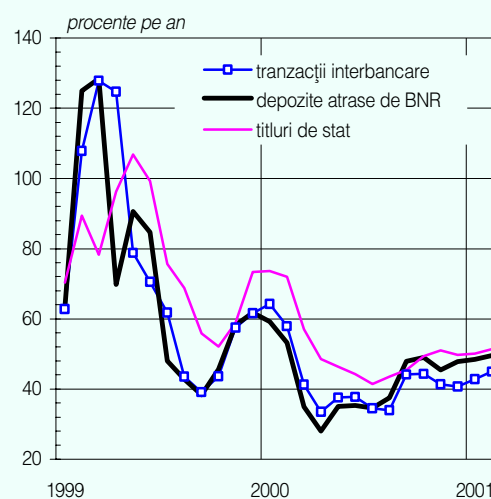
În consecință, în pofida trendului ascendent menținut în primele două luni ale anului (o creștere față de luna decembrie cu 4,2 puncte procentuale), evoluția ratelor dobânzilor la tranzacțiile interbancare nu a reușit să stopeze reducerea ratelor dobânzilor practicate de bănci în relațiile cu clienții nebancați.

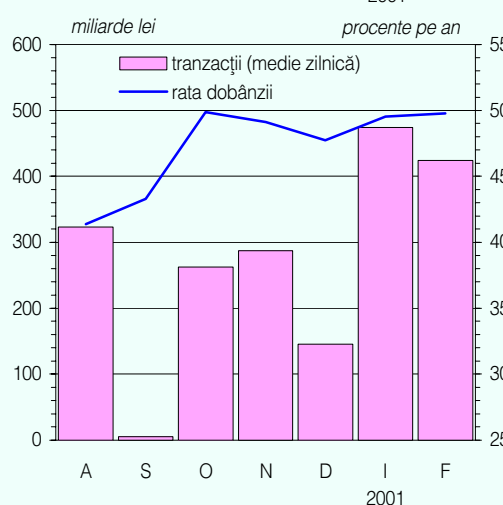
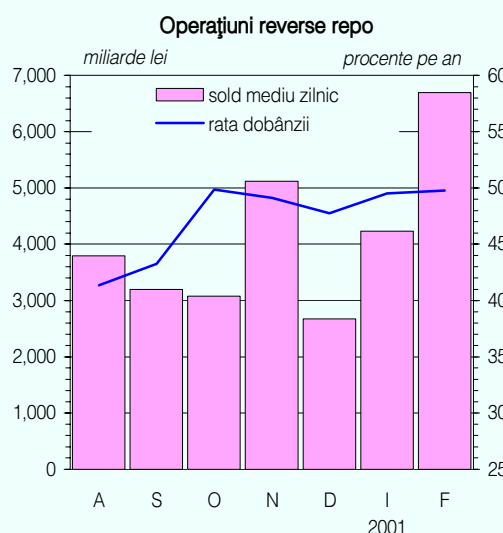
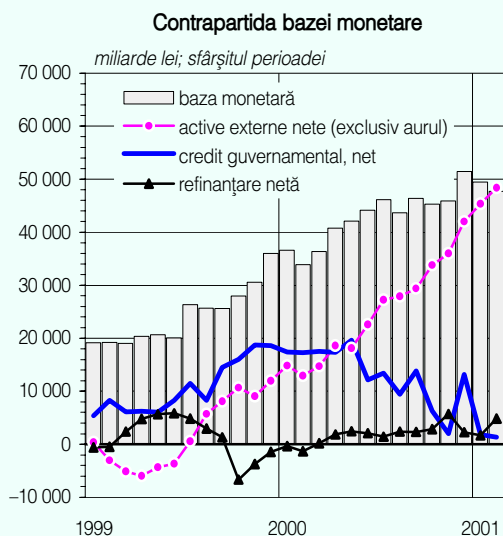
În luna februarie, sensul și amploarea impactului celor mai importanți factori ai lichidității par a fi revenit la tiparele anului anterior, influența exercitată de unii dintre aceștia îngreunând controlul monetar.

Evoluția câștigurilor salariale reale

Ratele dobânzilor pe piața monetară

Astfel, condițiile pieței valutare s-au modificat față de luna anterioară, oferta excedentară a persoanelor juridice atingând cel mai înalt nivel din ultimele 10 luni. La aceasta s-au adăugat poziția de vânzător net de valută a persoanelor fizice și un interes redus al băncilor pentru tranzacțiile valutare (în condițiile în care randamentele pieței monetare au fost mult mai atractive), care au contribuit la încetinirea pe ansamblul lunii a ritmului de depreciere a monedei naționale. În acest context, intervențiile băncii centrale au urmărit eliminarea fluctuațiilor bruște ale cursului de schimb al monedei naționale.

Administrarea datoriei publice a continuat să reprezinte un sprijin pentru controlul monetar. Astfel, o nouă scadență a unor titluri aflate în portofoliul băncii centrale și plățile efectuate în contul datoriei publice interne în valută și al celei externe au permis realizarea unei consistente absorbții de lei. O influență benefică a avut-o și persistența unui sold mediu mult mai ridicat al contului Trezoreriei, inclusiv pe seama resurselor mobilizate prin suplimentarea emisiunilor de certificate adresate populației. Fluctuațiile ample ale acestui cont au continuat, însă, să pună în dificultate monitorizarea pe baze zilnice a lichidității.

Instrumentele politicii monetare

Luna februarie marchează modificarea radicală a ponderii deținute de sursele de creație monetară la nivelul băncii centrale: baza monetară¹ a fost acoperită integral de activele externe nete ale BNR, în timp ce activele interne nete au constituit un factor de contracție monetară, ele devenind negative.

Intensificarea operațiunilor destinate sterilizării excesului de lichiditate a condus pe ansamblul perioadei la îngustarea ecartului dintre nivelul mediu al disponibilului băncilor în contul curent și nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii.

Cele mai importante operațiuni desfășurate de BNR în această lună au fost reprezentate de:

1. Operațiunile pe piața valutară. Decontarea cumpărărilor nete efectuate de banca centrală s-a soldat cu o injecție de circa 3 918 miliarde lei.
2. Operațiunile de sterilizare a excesului de lichiditate. După ce s-au diminuat ușor în primele zile ale lunii, operațiunile de sterilizare s-au intensificat treptat, soldul mediu al acestora atingând o valoare aproape egală cu cea consemnată în luna ianuarie: 8 820,8 miliarde lei. Fluxul mediu zilnic al tranzacțiilor s-a majorat cu 41,2 la sută față de intervalul

¹ indicatori calculați ca medii lunare.

precedent (atingând nivelul de 706,6 miliarde lei), în timp ce rata medie a dobânzii a crescut de la 49,1 la 49,6 la sută.

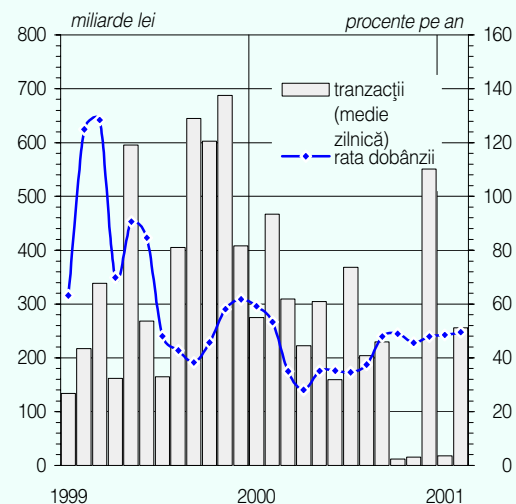
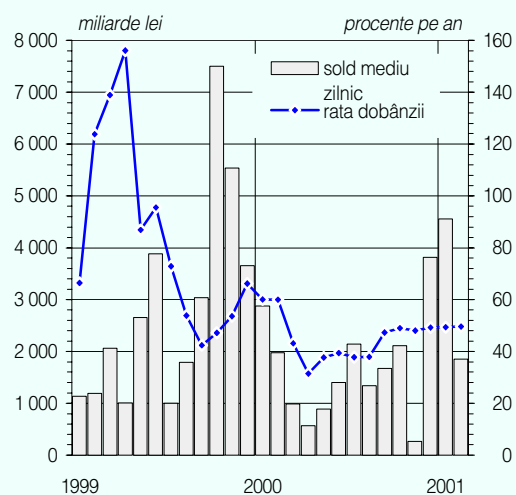
Rolul cel mai important a continuat să fie jucat de tranzacțiile *reverse repo* cu titluri de stat, al căror sold mediu zilnic a sporit cu 62,7 la sută. Diminuarea fluxului mediu zilnic al tranzacțiilor (cu 6,7 la sută) s-a datorat extinderii gamei de scadențe practicate la acest instrument (prin includerea termenului de 14 zile); aceasta a condus și la reducerea scadenței medii de la 24 la 22 de zile.

Epuizarea portofoliului de titluri eligibile pentru operațiuni *reverse repo* a determinat creșterea rolului atragerii de depozite în cadrul operațiilor de sterilizare. În consecință, fluxul mediu zilnic al acestora a ajuns la 255,8 miliarde lei, iar rata medie a dobânzii s-a majorat cu 1,1 puncte procentuale (până la 49,6 la sută); scadența medie a acestor tranzacții a crescut de la 18 la 21,9 zile.

3. Operațiunile destinate sprijinirii unei bănci. Lichiditatea furnizată acestei instituții prin intermediul celor două linii de credit special a sporit în această lună cu 288 miliarde lei. Soldul creditelor astfel angajate a totalizat la finele lunii februarie 2 954 miliarde lei.

4. Operațiunile de *swap* valutar. Deficitul de lichiditate creat cu trei zile înainte de expirarea primei chenzine (pe fondul unei absorbții importante de lichiditate neanticipate, efectuate de Trezorerie) a indus o ușoară tensiune pe piața monetară și a condus la majorarea ratelor dobânzii pieței interbancare. Anticipând menținerea acestui deficit și dorind să evite fluctuații prea mari ale ratelor dobânzilor, banca centrală a inițiat în premieră o operațiune de injecție de lichiditate pe baze multilaterale, prin intermediul unui *swap* valutar pe termen de o săptămână. Licităția a avut un volum anunțat de 700 miliarde lei și a beneficiat de participarea a trei bănci (cererea totală cumulând numai 331 miliarde lei). Ea s-a soldat cu acceptarea cererii unei singure bănci (un procent de adjudecare a cererii de 51,6 la sută, respectiv echivalentul a 6,4 milioane dolari SUA), pentru o rată a dobânzii de 50 la sută.

Depozitele atrase de BNR

III. EVOLUȚII PE PIEȚELE FINANCIARE

Piețele financiare au traversat o perioadă relativ calmă, în contextul unei oferte excedentare pe piața valutară și al unui exces de lichiditate pe piața monetară, a cărei activitate a fost mult mai intensă decât în lunile anterioare.

Piața monetară

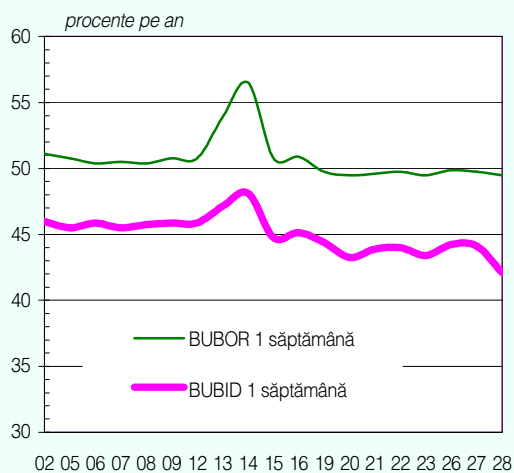
Februarie a constituit cea de-a treia lună consecutivă în care ratele dobânzilor la depozitele interbancare s-au plasat pe un trend ascendent (rata medie ajungând la cel mai înalt nivel din ultimele 12 luni atât în cazul depozitelor, cât și al tranzacțiilor). Pe parcursul lunii, s-a conturat o distincție netă între cele două perioade de constituire a rezervelor minime obligatorii. Astfel, prima chenzină s-a caracterizat prin condiții strânse ale lichidității, rate ale dobânzilor în creștere și mai puțin volatile, precum și printr-un volum mediu mai redus al tranzacțiilor interbancare. În schimb, perioada 16-28 februarie, marcată de un exces de lichiditate, a consemnat o creștere cu peste 50 la sută a volumului mediu zilnic al tranzacțiilor, o reducere cu aproape 6 puncte procentuale a ratei medii a dobânzii la depozitele nou constituite, precum și o creștere a volatilității acestora.

Intensificarea activității pe piața interbancară a fost consecința reluării de către BNR a operațiunilor de atragere de depozite; astfel, de la un nivel nesemnificativ, volumul mediu zilnic al tranzacțiilor încheiate de banca centrală a atins în luna februarie circa 16 la sută din totalul pieței. Concentrarea operațiunilor băncii centrale în a doua parte a lunii a făcut însă ca soldul mediu zilnic al depozitelor atrase să scadă semnificativ față de luna anterioară, de la 4 559 la 1 852 miliarde lei. În același timp, segmentul tranzacțiilor interbancare (exclusiv BNR) s-a restrâns ușor, unul dintre factorii determinanți ai acestei mișcări fiind reducerea nivelului prevăzut al rezervelor minime obligatorii față de a doua parte a lunii ianuarie.

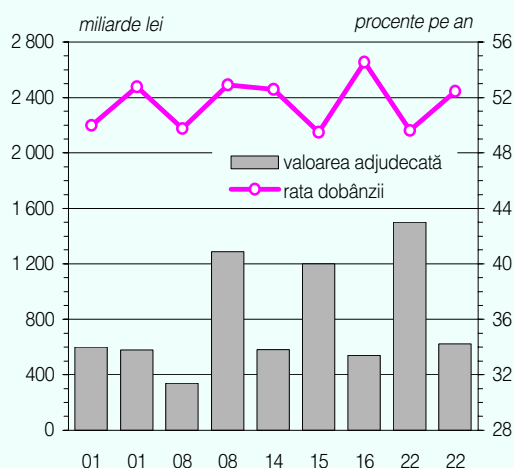
Mișcarea ascendentă a ratelor dobânzilor interbancare s-a evidențiat în prima jumătate a lunii; amplitudinea maximă a fost atinsă de ratele medii ale tranzacțiilor la o săptămână (4 puncte procentuale); pe ansamblul lunii, ratele dobânzilor tranzacțiilor interbancare (exclusiv BNR) s-au majorat cu 1,2 puncte procentuale. Această evoluție, corelată cu o rată a inflației în scădere în luna februarie, a readus ratele reale ale dobânzilor în palierul pozitiv, la valori apropiate de nivelul de 10 la sută, atât în cazul depozitelor, cât și al tranzacțiilor.

Pe piața primară a titlurilor de stat, activitatea Ministerului Finanțelor Publice a vizat reînnoirea în totalitate a emisiunilor de titluri de stat

Ratele dobânzilor pe piața monetară
februarie 2001

Emisiunile de titluri de stat
februarie 2001

scadente, precum și procurarea unor resurse suplimentare necesare răscumpărării certificatelor de trezorerie în valută, ajunse la scadență în cursul lunii (circa 31 milioane dolari). Prin menținerea unor limite ferme de dobândă, demersul inițiat și-a atins doar parțial scopul; volumul de titluri scadente în luna februarie, de 7 060 miliarde lei, a fost reînnoit în totalitate, însă titlurile nou emise au însumat doar 188 miliarde lei.

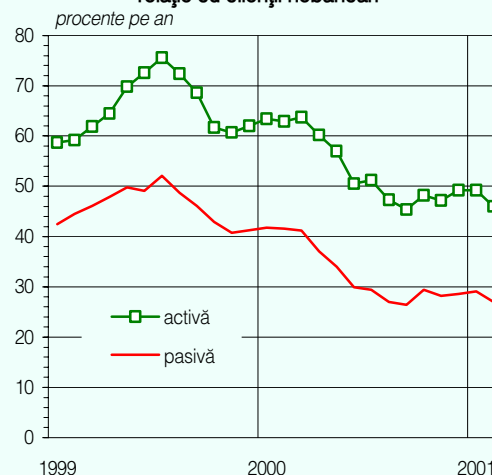
Tendința de creștere a ratelor dobânzilor s-a manifestat și pe acest segment al pieței financiare atât în cazul emisiunilor cu scadența de trei luni, cât și al celor lansate pe termen de șase luni. În plus, Ministerul Finanțelor Publice a lansat o emisiune de titluri de stat cu scadența la un an, care s-a bucurat de un succes considerabil în rândul operatorilor (cererile băncilor pentru aceste titluri depășind de aproape trei ori volumul anunțat al emisiunii). Prin cele nouă emisiuni lansate, toate prin licitație, a fost pus în circulație un volum de titluri de stat în valoare de 7 248 miliarde lei; emisiunile s-au adjudecat la dobânzi medii situate în intervalul 49,6 - 54,6 la sută, media întregii perioade (51,3 la sută) fiind cu 1,2 puncte procentuale superioară celei din luna precedentă. Ecartul dintre randamentele pieței primare a titlurilor de stat și cele ale pieței interbancare s-a situat la nivelul de 6,4 puncte procentuale; câștigurile oferite de acest tip de active au rămas superioare atât celor aduse de investițiile în valută, cât și celor oferite de operațiunile *reverse repo* și de atragere de depozite ale BNR.

Pe piața secundară a titlurilor de stat s-a remarcat o intensificare a tranzacțiilor efectuate; creșterea cu 3 058 miliarde lei a volumului operațiunilor a fost determinată de activitatea băncii centrale pe această piață, volumul operațiunilor *open market* fiind mai mare cu 36 la sută față de luna anterioară. Volumul tranzacțiilor interbancare a continuat să scadă, nivelul atins (73 miliarde lei) fiind cel mai mic din ultimele 23 de luni; operațiunile de tipul bancă-client au avut o tendință similară, menținându-se însă la un nivel relativ ridicat (15 612 miliarde lei, reprezentând 46 la sută din volumul total al pieței).

Sensul mișcării ratelor dobânzii pieței monetare nu a fost preluat de dobânzile active și pasive ale sistemului bancar. Ratele medii ale dobânzilor practicate de bănci în relațiile cu clienții nebancați² au consemnat reduceri importante (între 2,7 și 5,7 puncte procentuale).

Ratele medii ale dobânzii aferente depozitelor la termen au scăzut cu 4,3 puncte procentuale, ecartul dintre aceste rate și randamentele oferite de certificatele de trezorerie destinate populației atingând 14,8 puncte procentuale (cel mai mare din ultimele 18 luni).

Ratele dobânzilor practicate de bănci în relație cu clienții nebancați

² date comparabile (rate compuse ale dobânzii calculate la solduri).

Ratele medii ale dobânzii aferente creditelor curente pe termen scurt și-au conservat tendința descendentă, scăzând cu 4,4 puncte procentuale; ele au atins astfel cea mai scăzută valoare consemnată în ultimele 38 de luni. Un comportament similar au avut și ratele dobânzilor aferente creditelor curente pe termen mediu și lung, scăderea acestora fiind însă mult mai abruptă în luna februarie (7,1 puncte procentuale față de ianuarie, respectiv 8,9 puncte procentuale față de sfârșitul anului trecut).

Piața valutară

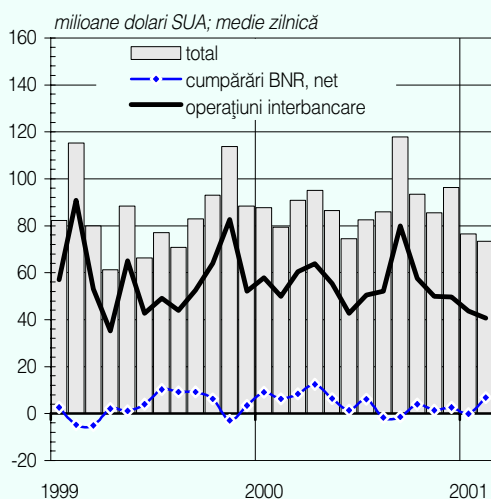
După o lună în care piața valutară a fost marcată de puternice incertitudini, luna februarie consemnează revenirea pe coordonate superioare calitativ celor înregistrate în ultima parte a anului anterior.

Excedentul valutar înregistrat pe piața interbancară s-a situat la 100 milioane dolari (cel mai ridicat nivel înregistrat în ultimele opt luni), intervenind după deficitul de 53,4 milioane dolari consemnat în luna precedentă; supraoferta de valută a clienților persoane juridice a fost principala sursă a acestui excedent. Titlurile de stat în valută, în valoare de 31 milioane dolari, deținute de clienții nebankari (atât persoane fizice, cât și juridice), scadente în luna februarie și răscumpărate de Ministerul Finanțelor Publice, au reprezentat o altă sursă a excesului valutar de pe piață. Pentru prima dată în ultimele 12 luni, persoanele fizice s-au situat pe poziția de vânzător net de devize pe piața interbancară.

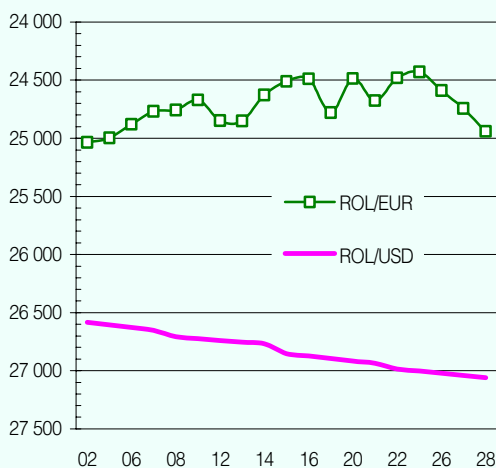
Tranzacțiile derulate de bănci pe această piață (exclusiv BNR) s-au situat la nivelul lunii precedente la vânzări, dar s-au diminuat în cazul cumpărărilor. Menținerea unor dobânzi atractive pe piața monetară și pe piața titlurilor de stat, dar și constrângerile legate de expunerea valutară au fost principalii factori care au determinat reducerea achizițiilor de valută ale societăților bancare.

Intervențiile BNR, materializate în cumpărări nete de valută (136 milioane dolari), au urmărit atenuarea impactului excedentului substanțial al pieței valutare asupra cursului de schimb al leului. O parte din valuta oferită de bănci a provenit din cumpărările nete ale caselor de schimb proprii. De altfel, la toate casele de schimb, persoanele fizice au efectuat tranzacții similare celor de pe piața interbancară, dar de amplitudine mult mai mare; vânzările nete ale acestora au atins cel mai ridicat nivel din martie anul trecut. O explicație ar putea fi atractivitatea emisiunilor de certificate de trezorerie în lei destinate populației, care au oferit randamente superioare celor ale depozitelor în lei și în valută. Cu toate acestea, persoanele fizice și-au majorat cu 42 milioane dolari deținerile de valută în bănci.

Tranzacții pe piața valutară

Curs de schimb al pieței valutare februarie 2001

Lipsa tensiunilor pe piața valutară s-a reflectat și în evoluția cursului practicat de casele de schimb (maxim la vânzare), al cărui ecart față de cursul de schimb al pieței valutare comunicat de banca centrală nu a depășit 0,8 la sută (au existat zile când acest ecart a înregistrat valori negative).

Piața de capital

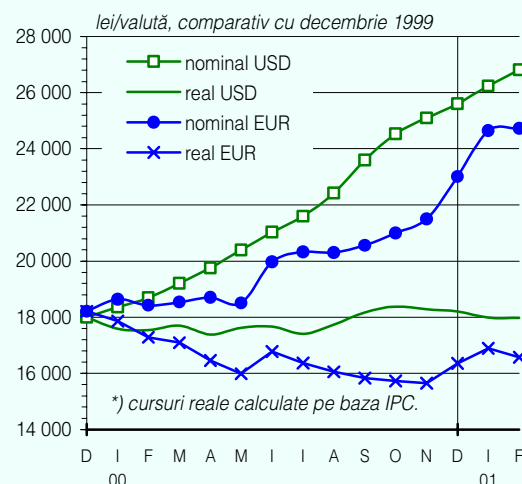
În luna februarie, piața de capital s-a caracterizat prin valori ridicate ale tranzacțiilor și evoluții contrare ale prețurilor.

Bursa de Valori București a înregistrat în intervalul analizat valoarea lunară record a tranzacțiilor derulate de la intrarea în funcțiune a acestei piețe (724,9 miliarde lei). Contribuția majoritară (88,8 la sută) au avut-o transferurile realizate cu acțiunile producătorului de aluminiu primar, "Alro" Slatina. Perspectiva abrogării OUG nr.229/2000 pentru modificarea Legii nr.52/1994, ale cărei prevederi se referă la protecția acționarilor minoritari, este posibil să fi determinat vânzarea pachetelor minoritare, fenomenul fiind cel mai evident în cazul acțiunilor "Alro" Slatina. În ceea ce privește structura tranzacțiilor pe sectoare de activitate, aceasta a suferit modificări importante, datorate aceluiași titluri "Alro"; ponderea sectorului "Materii prime și materiale" a crescut la aproape 89 la sută (de la 7,5 la sută în luna anterioară), pe seama reducerii ponderii celorlalte sectoare, în special "Bănci și servicii financiare" (cu 57,7 puncte procentuale).

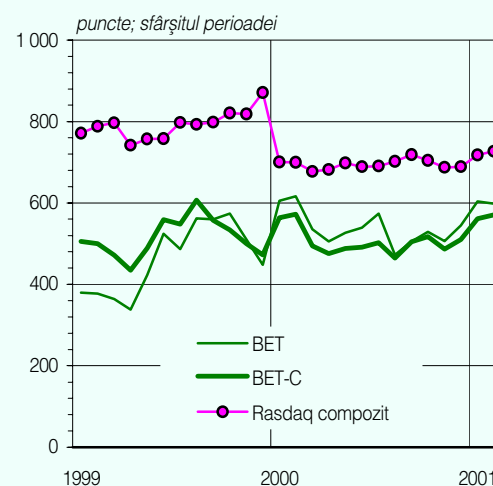
Valoarea medie zilnică a tranzacțiilor s-a redus în a doua parte a lunii, înscriindu-se în nota obișnuită din perioada anterioară efectuării transferurilor cu pachete mari de titluri "Alro" Slatina. În afara acestora, cele mai tranzacționate titluri au fost în acest interval cele ale Societăților de Investiții Financiare, care au contribuit cu doar 6,5 la sută la realizarea rulajului lunii (față de 43,3 la sută în luna ianuarie). Valori ușor mai ridicate ale tranzacțiilor au înregistrat și acțiunile "Banca Transilvania" Cluj-Napoca, "Automobile Dacia" Pitești. Ponderea cumpărărilor operate de nerezidenți a crescut considerabil, la peste 89 la sută din total (față de 18,6 la sută în luna ianuarie), contrabalansând creșterea ponderii vânzărilor efectuate de aceștia (88,6 la sută în luna februarie, față de 16 la sută în luna precedentă). Cel mai bun *PER* (10,36) a fost consemnat în această perioadă de titlurile din sectorul "Servicii", urmat la mică distanță de cel din sectorul "Materii prime și materiale"(8,78).

Fluctuația prețurilor acțiunilor "Alro" Slatina, "Terapia" Cluj-Napoca și "Banca Transilvania" Cluj-Napoca, în special, a influențat puternic indicii BET și BET-C. Aceștia au oscilat ușor, situându-se la sfârșitul lunii pe poziții opuse; astfel, indicele BET a pierdut 5,6 puncte, indicele BET-C înregistrând un plus de 9,5 puncte. Indicele BET-FI a pierdut pe parcursul lunii 273,9 puncte.

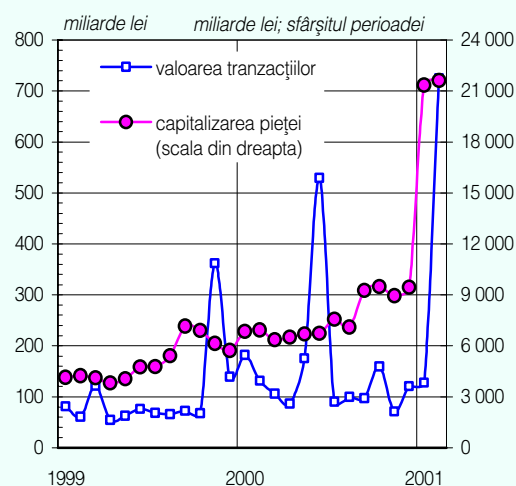
Curs de schimb al pieței valutare*

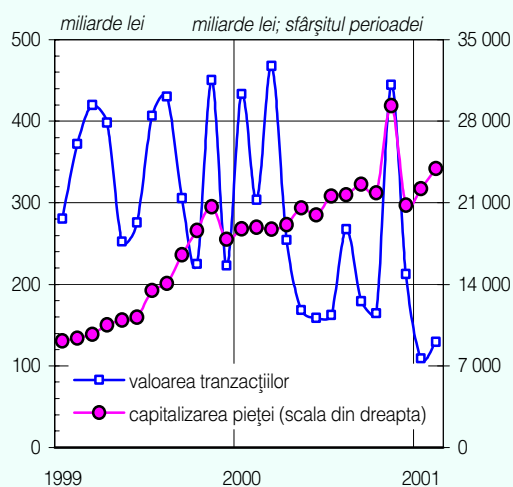
Indici ai pieței de capital

Indicatorii ai Bursii de Valori București

Indicatorii ai pieței RASDAQ

Activitatea Societății de Bursă Rasdaq s-a plasat în luna februarie pe o traiectorie ascendentă. Rulajul mediu zilnic a sporit cu 24,3 la sută, numărul mediu de acțiuni transferate s-a dublat, iar indicele Rasdaq Compozit s-a apreciat cu 9,5 puncte. În această perioadă, ponderea ofertelor publice în total tranzacții a crescut la aproximativ 45 la sută (de la 39 la sută în luna precedentă).

IV. PRINCIPALELE EVOLUȚII MONETARE

A doua lună a anului 2001 se caracterizează printr-o creștere în termeni reali a masei monetare și a creditului intern.

1. Masa monetară (M2) a totalizat 186 209,9 miliarde lei la sfârșitul lunii februarie, cu 3,4 procente mai mult față de luna anterioară. Aceeași tendință s-a înregistrat la nivelul principalelor componente ale acesteia (masa monetară în sens restrâns și cvasibanii).

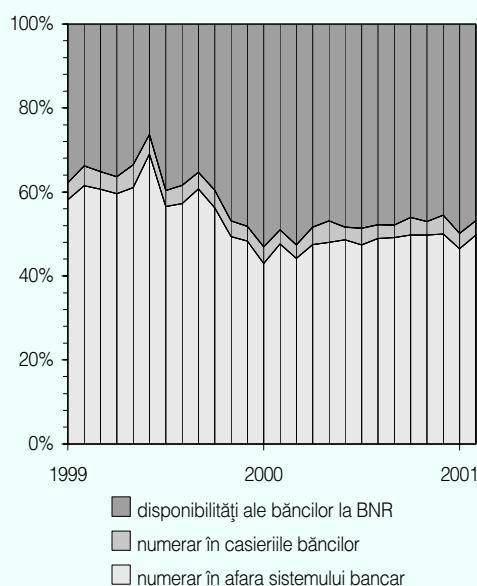
Masa monetară în sens restrâns (M1) s-a majorat cu 4,1 procente, ceea ce echivalează cu o creștere în termeni reali de 1,8 procente. Numerarul în afara sistemului bancar a însumat 23 752,3 miliarde lei, cu 3,4 procente peste nivelul lunii ianuarie, în timp ce disponibilitățile în conturi la vedere au crescut cu 5,2 procente, până la 15 760,1 miliarde lei.

Cvasibanii au crescut cu 3,2 procente și au atins 146 697,5 miliarde lei, în structură fiind consemnate următoarele evoluții:

a) Economii populației s-au majorat cu 2,4 procente, până la 46 923,1 miliarde lei (cu 0,1 la sută în termeni reali). Menținerea preferinței populației pentru deținerea de titluri de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice la dobânzi superioare celor oferite de sistemul bancar a constituit una dintre cauzele acestei evoluții. Astfel, stocul certificatelor de trezorerie (în lei) deținute de populație s-a majorat cu 967,7 miliarde lei, ajungând la finele lunii februarie la 10 770 miliarde lei. Totodată, depunerile în valută ale populației au sporit cu 41,9 milioane dolari (3,2 la sută).

b) Depozitele în lei ale agenților economici, în sumă de 19 372,2 miliarde lei, au înregistrat cel mai ridicat ritm lunar de creștere dintre componentele masei monetare (9 la sută), reprezentând o majorare absolută de 1 593,6 miliarde lei. În pofida acestei evoluții, depozitele dețin încă o pondere redusă în M2 (10,4 la sută). Cea mai importantă creștere (1 098,8 miliarde lei) este evidențiată în cazul depozitelor la termen ale agenților economici cu capital majoritar de stat.

Structura bazei monetare

c) Depunerile în valută ale rezidenților exprimate în lei s-au majorat cu 2,4 la sută, în special ca urmare a deprecierei leului în raport cu dolarul american; în expresie valutară aceste depuneri au crescut cu doar 0,3 procente, până la 2 971 milioane dolari. Pe categorii de depunători, resursele în valută din sistemul bancar aparțin în proporție de 45,5 la sută (1 351,1 milioane dolari) populației, urmată de societățile comerciale cu capital privat (29,9 la sută) și de agenții economici cu capital integral sau majoritar de stat (8,3 la sută).

2. Componentele contrapartidei masei monetare, activele interne nete și activele externe nete, au avut ritmuri de creștere apropiate: 3,3 procente, respectiv 3,5 procente.

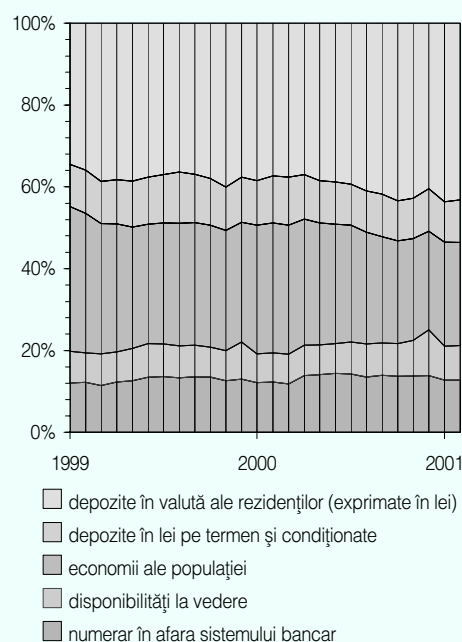
2.1. **Activele interne nete** au crescut cu 2 741,5 miliarde lei, până la nivelul de 85 780,3 miliarde lei.

Creditul neguvernamental a crescut cu 4,1 la sută (1,8 procente în termeni reali), ajungând la 82 010,8 miliarde lei. Dinamica componenței în valută a creditului bancar a fost superioară celei în monedă națională. Astfel, creditele în valută (exprimate în lei) acordate de bănci au sporit cu 5,2 procente (exprimat în dolari, sporul este de 3 procente). Creditele în lei au înregistrat o creștere de 2,5 procente (805,1 miliarde lei), peste 96 la sută din aceasta fiind localizată la creditele pe termen scurt.

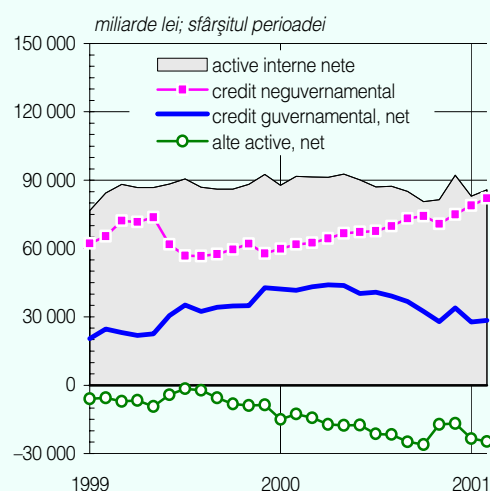
Majorarea creditului guvernamental net cu 2,5 la sută reflectă accentuarea poziției debitoare a statului față de sistemul bancar. Evoluția acestei componente a activelor interne nete este rezultatul cumulat al: (i) diminuării contului de disponibilități în valută al Ministerului Finanțelor Publice; (ii) răscumpărărilor de titluri de stat în lei destinate restructurării Bancorex (în valoare de 1 464,9 miliarde lei); (iii) cumpărărilor de titluri de stat în lei de către bănci de la clienții nebancri.

2.2. **Activele externe nete** ale sistemului bancar au avut un trend ascendent: de la 3 649,5 milioane dolari în ianuarie la 3 716,8 milioane dolari în februarie. Poziția externă netă a Băncii Naționale a crescut cu 77,5 milioane dolari, în timp ce băncile au înregistrat o diminuare de 10,2 milioane dolari.

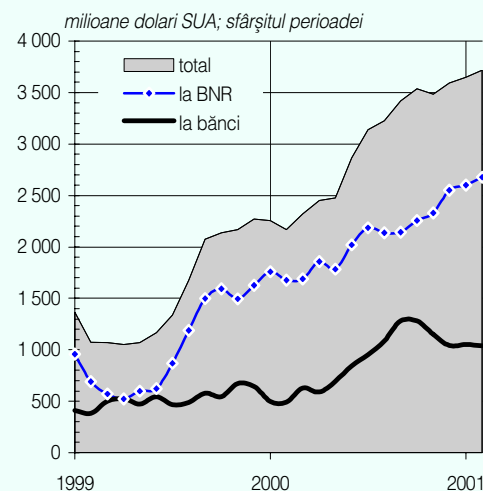
Structura masei monetare

Active interne nete

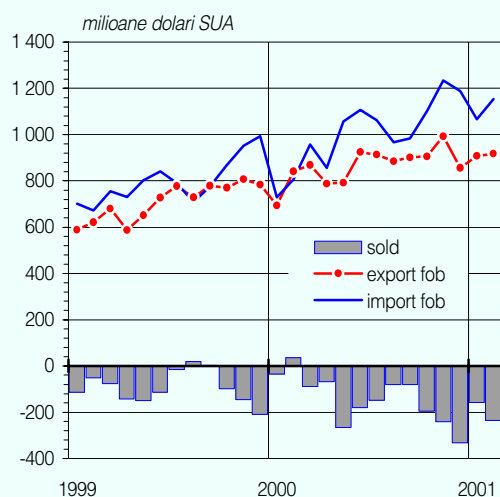
Active externe nete

Contul curent

	milioane dolari SUA	
	2 luni 2000	2 luni 2001
a) Balanța comercială	-1	-406
- export (fob)	1 535	1 827
- import (fob)	1 536	2 233
b) Servicii - net	-31	-27
c) Venituri - net	-50	-19
d) Transferuri curente - net	79	89
Sold cont curent	-3	-363

Balanța comercială

Exportul fob pe grupe de mărfuri

Grupa de mărfuri	2 luni 2001/ 2 luni 2000 (%)
Total	119,0
1. Produse agroalimentare	69,5
2. Produse minerale	97,6
3. Produse chimice, materiale plastice	127,2
4. Produse din lemn și hârtie	122,0
5. Textile, confecții, încălțăminte	122,7
6. Metale comune	98,9
7. Mașini, aparate, echipamente electrice și mijloace de transport	147,1
8. Alte mărfuri	123,8

V. BALANȚA DE PLĂȚI

Pe primele două luni ale anului 2001, contul curent prezintă o accentuare a dezechilibrului între încasările și plățile externe, deficitul de 363 milioane dolari SUA fiind la un nivel sensibil mai mare în comparație cu cel din perioada corespunzătoare a anului precedent. Adâncirea dezechilibrului balanței comerciale a constituit principala cauză a acestei evoluții. Majorarea semnificativă a importurilor s-a produs pe seama continuării relansării producției industriale și a investițiilor; astfel, 34,3 la sută din importuri au fost reprezentate de produse prelucrate pentru aprovizionări industriale și 23 la sută de bunuri de capital.

În aceste condiții, gradul de acoperire a importurilor (fob) prin exporturi (fob) a fost de 81,8 la sută, în scădere cu 18,1 puncte procentuale față de perioada corespunzătoare a anului anterior.

În luna februarie 2001 s-au exportat mărfuri în valoare de 918 milioane dolari SUA, puțin peste nivelul lunii anterioare, și cu 9 la sută mai mult decât în februarie 2000.

În primele două luni ale anului valoarea exportului a fost de 1 827 milioane dolari SUA, cu 19 la sută mai mult față de perioada corespunzătoare a anului precedent. Creșterea exporturilor a fost realizată în proporție de 76 la sută ca urmare a majorării volumului și de 24 la sută datorită influenței prețurilor. Extinderea producției în *lohn* pentru „mașini, aparate, echipamente electrice și mijloace de transport”, dar mai ales creșterea prețurilor la care s-au comercializat aceste bunuri au condus la majorarea exporturilor acestor activități cu 47,1 la sută. Creșteri de mai mică amploare au fost înregistrate și de alte activități industriale care produc în sistem *lohn*: industria textilă și de încălțăminte, industria chimică și cea a lemnului. Astfel, aceste ramuri au continuat să dețină o pondere însemnată, de peste două treimi, în structura ofertei de export.

Din valoarea totală a exporturilor 37,7 la sută au fost exporturi definitive și 62 la sută au rezultat din prelucrarea internă a mărfurilor intrate în țară ca import temporar.

Importurile (fob) efectuate în luna februarie au consemnat o creștere de 42,9 la sută față de februarie 2000, atingând un nivel de 1 153 milioane dolari SUA. Față de luna anterioară, valoarea acestora s-a majorat cu 6,8 la sută.

În perioada ianuarie-februarie 2001, importurile au însumat 2 233 milioane dolari SUA, cu 45,4 la sută peste valoarea din aceeași

perioadă a anului anterior. Creșterea importurilor la majoritatea mărfurilor a fost înregistrată, în principal, pe seama volumului (excepție făcând gazele naturale); influența prețurilor a continuat să fie negativă.

Stimulate de revigorarea procesului investițional, importurile de bunuri de capital au avut un ritm de creștere peste medie, depășindu-l semnificativ pe cel al bunurilor de consum. Din valoarea totală a importurilor, 31,7 la sută au fost importuri temporare care se vor regăsi în perioadele următoare în exporturi și 68,2 la sută au reprezentat importuri definitive.

Importul net de produse energetice a fost, la nivelul primelor două luni ale anului, de 315,9 milioane dolari SUA, reprezentând aproape 78 la sută din deficitul balanței comerciale. Față de primele două luni ale anului 2000, valoarea importului net de resurse energetice primare a crescut de 2,7 ori. Această evoluție a fost determinată în principal de creșterea valorică a importurilor, care s-a produs, în cea mai mare parte, pe seama majorării atât a prețurilor, cât și a cantităților la combustibili minerali, țiței brut și produse petroliere; valoarea importurilor de gaze naturale a crescut exclusiv pe seama prețurilor.

Exportul a fost orientat, în principal, către țările dezvoltate, înregistrându-se, comparativ cu perioada ianuarie – februarie 2000, o ușoară creștere a ponderii către acestea în defavoarea țărilor în curs de dezvoltare și a celor în tranziție; mișcarea a fost datorată în cea mai mare parte relației cu Uniunea Europeană. De remarcat este creșterea exporturilor către Italia, Franța, Austria. În ceea ce privește importul, țările dezvoltate dețin aproximativ aceeași pondere (63,3 la sută) ca și în primele două luni ale anului trecut, în condițiile în care creșterea valorică a fost de 45,2 la sută. Deși comparativ cu primele două luni ale anului precedent importul din Federația Rusă a cunoscut o diminuare a ponderii în total importuri, valoarea acestuia continuă să fie cea mai ridicată în cadrul țărilor în tranziție. În condițiile în care exportul către această țară este nesemnificativ, deficitul pe relația cu Federația Rusă a deținut 54,6 la sută din deficitul balanței comerciale. Notabilă este intensificarea importurilor din țările vecine, concretizată în creșteri de peste sută la sută în cazul Bulgariei, Republicii Moldova și al Iugoslaviei. Privind structura pe valute, comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, se constată o creștere vizibilă a tranzacțiilor în moneda euro atât la export, cât și la import.

Balanța serviciilor s-a soldat la sfârșitul lunii februarie 2001 cu un deficit de 27 milioane dolari SUA, cu aproape 13 la sută mai mic decât în perioada corespunzătoare a anului trecut, ca urmare a creșterii cu două treimi a încasărilor de la poziția "alte servicii".

Importul fob pe grupe de mărfuri

Grupa de mărfuri	2 luni 2001/ 2 luni 2000
	(%)
Total	145,4
1. Produse agroalimentare	138,3
2. Produse minerale	174,4
3. Produse chimice, materiale plastice	131,8
4. Produse din lemn și hârtie	129,4
5. Textile, confecții, încălțăminte	124,8
6. Metale comune	148,1
7. Mașini, aparate, echipamente electrice și mijloace de transport	146,1
8. Alte mărfuri	163,0

Balanța energetică

valori fob	milioane dolari SUA	
	2 luni 2000	2 luni 2001
Sold (export - import)	-117,4	-315,9
- gaze naturale	-75,6	-108,6
- energie electrică	8,2	18,8
- țiței brut	-92,4	-145,0
- produse petroliere	61,7	-29,5
- combustibili minerali	-19,3	-51,6

Orientarea geografică a comerțului exterior

	- procente -			
	2 luni 2000		2 luni 2001	
	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
1. Țări dezvoltate	71,3	63,4	75,5	63,3
din care:				
UE	65,2	57,2	70,4	54,2
SUA	2,9	2,3	3,1	3,0
2. Țări în tranziție	13,6	24,4	12,4	24,1
din care:				
CEFTA	8,5	8,5	7,5	8,7
3. Țări în curs de dezvoltare	15,1	12,2	12,1	12,6

Soldul balanței veniturilor la sfârșitul perioadei analizate s-a concretizat într-un deficit de 19 milioane dolari SUA, în scădere cu 62 la sută față de două luni ale anului 2000, în principal datorită creșterii veniturilor obținute de Banca Națională din administrarea rezervei valutare.

Excedentul poziției “transferuri curente” s-a majorat cu 10 milioane dolari SUA în primele două luni ale anului față de aceeași perioadă din anul anterior, ajungând la 89 milioane dolari SUA. Creșterea s-a realizat pe seama transferurilor private.

Finanțarea deficitului de cont curent a fost realizată integral prin intrările nete de capitaluri externe.

Intrările nete din investiții directe în perioada ianuarie – februarie 2001 au fost de 86 milioane dolari, din care 68 milioane dolari SUA în luna februarie. Comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, influxurile nete privind investițiile directe au scăzut cu 3 milioane dolari SUA. În cadrul intrărilor, mai mult de jumătate (52,8 la sută) provin din investiții ale nerezidenților sub forma participațiilor la capital în sectorul nebanca.

În ceea ce privește investițiile de portofoliu, se remarcă o îmbunătățire a situației ambelor fluxuri: intrările au crescut de 5,7 ori, iar ieșirile au scăzut cu aproape 40 la sută. Mișcarea de cea mai mare amploare a rămas, în acest sens, la nivelul fondurilor atrase prin emisiunea de euroobligațiuni, în luna ianuarie, de administrația publică.

Influxul net din creditele primite pe termen mediu și lung, în valoare de 53 milioane dolari SUA (față de ieșiri nete de 48 milioane dolari în primele două luni ale anului anterior), a fost în principal rezultatul unor intrări din împrumuturile contractate de sectorul nebanca și al unor rambursări guvernamentale mai mici. Mișcarea netă a creditelor pe termen scurt s-a soldat cu un excedent de 100 milioane dolari SUA, comparativ cu 172 milioane dolari SUA în perioada similară din anul anterior.

VI. POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Activele externe brute din sistemul bancar au crescut la sfârșitul lunii februarie 2001 față de decembrie 2000 cu 113,3 milioane dolari SUA, ca urmare a majorării atât a rezervei valutare administrate de BNR (cu 128,5 milioane dolari SUA), cât și a celei de la nivelul băncilor (24,1 milioane dolari SUA).

Creșterea activelor de rezervă ale BNR s-a datorat cumpărărilor nete de pe piața valutară și intrărilor de valută de pe piețele private de capital, care au compensat plățile în contul serviciului datoriei externe și pe cele privind răscumpărarea titlurilor emise de Ministerul Finanțelor Publice.

Deși rezerva de aur, cantitativ a rămas la același nivel, valoric a scăzut cu aproape 40 milioane dolari SUA, ca urmare a reducerii semnificative a prețului aurului pe piețele internaționale (de la 274,7 dolari SUA/uncie la sfârșitul anului trecut la 262,8 dolari SUA/uncie la sfârșitul lunii februarie).

În condițiile în care intrările din împrumuturi au fost de 386 milioane dolari SUA, cu 164,7 milioane dolari peste nivelul rambursărilor, iar suma rezultată din deprecierea celorlalte valute în raport cu dolarul american a fost de 64,5 milioane dolari SUA, datoria externă pe termen mediu și lung a crescut în primele două luni ale anului 2001 cu 100 milioane dolari, ajungând la un nivel de 9 943,1 milioane dolari SUA.

La sfârșitul lunii februarie 2001, creditele primite de la organismele internaționale au însumat 4 328,1 milioane dolari, situându-se aproximativ la același nivel cu cel de la sfârșitul anului 2000. Acestea au deținut 43,5 la sută din totalul datoriei pe termen mediu și lung; creditele provenite din surse bilaterale au reprezentat 8,6 la sută, iar creditele provenite din surse private au fost de 47,9 la sută.

Situația indicatorilor privind gradul de îndatorare, la sfârșitul lunii februarie 2001, reflectă o evoluție divergentă a acestora. Astfel, s-au îmbunătățit rata serviciului datoriei externe, (de la 17,9 la sută la sfârșitul lunii decembrie 2000 la 15,7 la sută), și ponderea dobânzilor în valoarea exporturilor (de la 4,2 la sută la 3,3 la sută), în timp ce gradul de acoperire a importurilor prin rezerva valutară a scăzut, ajungând la 3,2 luni de import.

Active externe de rezervă

	milioane dolari SUA; sf. perioadei		
	2000	Feb. 2001	variație
a) BNR – total	3 396,6	3 485,8	89,2
aur monetar	926,9	887,0	-39,9
DST	1,0	1,6	0,6
devize convertibile	2 468,7	2 597,2	128,5
b) Bănci comerciale			
devize convertibile	1 452,5	1 476,6	24,1
Rezerve			
internaționale brute	4 849,1	4 962,4	113,3
din care:			
Rezerve valutare	3 922,2	4 075,4	153,2

Gradul de îndatorare

Elemente de calcul	milioane dolari SUA	
	2000	2 luni 2001
A. Datoria externă (la sf. per.)	10 204	10 312
– termen mediu și lung	9 843	9 943
– termen scurt	361	369
B. Exportul de bunuri și servicii	12 120	2 090
C. Importul de bunuri și servicii	14 042	2 523
D. Serviciul datoriei externe - SDE (total)	2 171	327
– rate de capital	1 667	258
– dobânzi	504	69
E. Rezerve valutare, incl. DST (la sf. per.)	3 922	4 075
Indicatori (%)		
1. SDE/Exp. de bunuri și servicii	17,9	15,7
2. Dobânzi / Exp. de bunuri și servicii	4,2	3,3
3. Rezerve valutare (în luni de import)	3,4	3,2
4. Datoria pe termen scurt / Dat. externă	3,5	3,6
5. Datorie multilaterală / Datorie externă	42,5	42,0

VII. FINANȚELE PUBLICE

În așteptarea definitivării programului bugetar pentru anul 2001 și a aprobării acestuia prin legea bugetului de stat, activitatea financiară a sectorului public s-a desfășurat, în linii mari, în coordonatele bugetare ale anului anterior.

După primele două luni ale anului, deficitul **bugetului de stat** a fost de 6 012 miliarde lei, egal în termeni relativi cu cel al perioadei corespunzătoare din anul trecut (0,6 la sută din PIB prognozat pentru 2001).

Structura veniturilor bugetului de stat

	%: cumulat 2 luni	
	2000	2001
Venituri	100,0	100,0
Venituri fiscale, din care:	95,7	94,4
Impozit pe profit	22,8	17,3
Impozit pe venit	10,0	22,8
Accize și ICM	15,1	15,8
TVA	35,5	42,4
Taxe vamale	6,0	4,7
Venituri nefiscale	4,1	5,5
Venituri din capital	0,1	0,1
Rambursări din împrumuturile acordate	0,1	0,0

Indicatori determinați pe baza datelor Ministerului Finanțelor Publice.

Veniturile bugetului de stat au însumat 23 135 miliarde lei, reprezentând circa 2,1 la sută din PIB, nivel similar în termeni relativi cu cel din anul precedent (cu toate că înglobează resursele suplimentare ale unor fonduri speciale³). Sumele vărsate la bugetul de stat au provenit în proporție de 69 la sută din impozitele indirecte și în special din taxa pe valoarea adăugată (42,4 la sută din totalul veniturilor). Încasările din impozitele directe au acoperit 25 la sută din total și s-au constituit în cea mai mare parte din fondurile vărsate sub forma impozitului pe profit (17,3 la sută din total); resursele provenind din vărsămintele din impozitul pe venit (care reprezintă 0,5 la sută din PIB) au fost transferate aproape în totalitate bugetelor locale.

Structura cheltuielilor bugetului de stat

	%: cumulat 2 luni	
	2000	2001
Cheltuieli, din care:	100,0	100,0
Servicii publice generale	2,7	3,5
Apărare ordine publică și siguranța națională	20,8	21,5
Cheltuieli social-culturale	21,5	30,3
Servicii și dezvoltare publică, locuințe, mediu și ape	0,6	1,2
Acțiuni economice	10,2	12,9
Transferuri	0,2	1,3
Împrumuturi acordate	0,0	0,0
Dobânzi aferente datoriei publice	43,2	27,3

Indicatori determinați pe baza datelor Ministerului Finanțelor Publice.

Cheltuielile bugetului de stat s-au cifrat la 29 147 miliarde lei, menținându-și ponderea în PIB la nivelul perioadei similare a anului anterior (2,7 la sută). Majoritare în structura acestora sunt cheltuielile social-culturale (30,3 la sută), urmate de plățile de dobânzi la datoria publică (27,3 la sută), cheltuielile cu apărarea, ordinea publică și siguranța națională (21,5 la sută) și cheltuielile pentru acțiuni economice (12,9 la sută).

Bugetele locale au înregistrat la sfârșitul lunii februarie un excedent de 1 452 miliarde lei, în creștere în termeni relativi (de la 0,05 la 0,13 la sută din PIB).

Veniturile administrației publice locale au însumat circa 7 579 miliarde lei, înregistrând aproape o dublare în termeni relativi comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut (de la 0,38 la 0,7 la sută din PIB). Structura acestor venituri a păstrat configurația intervalului de comparație, consolidându-se însă poziția cotelor și sumelor defalcate din impozitul pe venit (de la 49,3 la 61 la sută din total), în detrimentul veniturilor proprii și al celor cu destinație specială.

³ cu începere din acest an, bugetul de stat încorporează șapte fonduri speciale, evidențiate în anii anteriori distinct în bugetul general consolidat

Cheltuielile bugetelor locale s-au ridicat la sfârșitul primelor două luni la circa 6 127 miliarde lei, reprezentând aproximativ 0,6 la sută din PIB (cu 0,2 puncte procentuale mai mult față de intervalul similar al anului anterior). Menținându-și structura anului precedent, cheltuielile au fost orientate cu prioritate către servicii și dezvoltare publică (46,5 la sută), sectorul social-cultural (22,5 la sută), acțiuni economice (14,2 la sută) și autoritățile publice (12,1 la sută).

Bugetul asigurărilor sociale de stat a înregistrat la sfârșitul lunii februarie un deficit de 1 919 miliarde lei, similar celui din perioada corespunzătoare a anului trecut (0,2 la sută din PIB).

Veniturile acestui buget s-au cifrat la 9 871 miliarde lei, reprezentând 0,9 la sută din PIB (în creștere cu 0,1 puncte procentuale comparativ cu luna februarie a anului precedent). Încasările au provenit în proporție de aproape 82 la sută din contribuțiile pentru asigurările sociale de stat, a căror pondere în total a sporit cu circa 3 puncte procentuale.

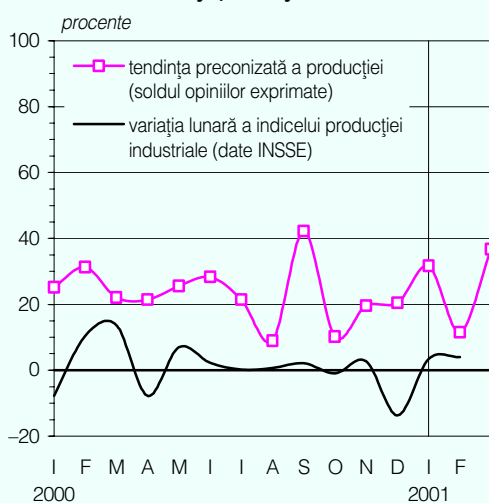
Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat au cumulat în primele două luni ale anului 11 790 miliarde lei, fiind în ușoară creștere ca pondere în PIB față de anul anterior (cu 0,1 puncte procentuale). Structura acestor cheltuieli a rămas neschimbată, majoritatea fiind efectuate pentru plata pensiilor de asigurări sociale de stat (87 la sută).

Finanțarea deficitului bugetar și a datoriei publice a continuat să se realizeze și în această lună atât din surse interne, cât și din fonduri de proveniență externă. În penultima săptămână a lunii, după epuizarea disponibilităților în lei, Trezoreria a apelat la resursele în valută atrase la sfârșitul lunii ianuarie de pe piața externă de capital, utilizând circa 48,3 milioane euro (aproximativ 1 190 miliarde lei).

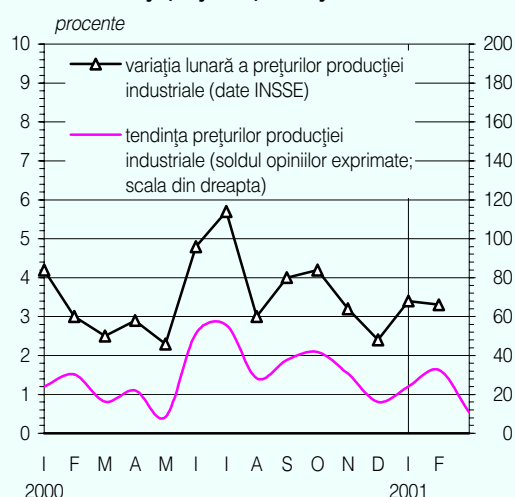
În luna februarie Ministerul Finanțelor Publice a pus în circulație titluri de stat în valoare de 7 248 miliarde lei, cu o dobândă medie de 51,3 la sută și scadența medie de 156 zile, mai mare (cu 34 de zile) decât în luna precedentă. Fluxul net al emisiunilor de titluri de stat destinate băncilor și clienților acestora a fost de +188 miliarde lei, în condițiile în care titlurile scadente au însumat 7 060 miliarde lei.

Un volum important de resurse a provenit și în această lună de la persoanele fizice; valoarea certificatelor de trezorerie cumpărate de populație s-a ridicat la 3 349 miliarde lei, cu o rată medie a dobânzii de 43,8 la sută și scadența la 3 luni. Răscumpărările de certificate de trezorerie s-au ridicat la circa 2 382 miliarde lei, fluxul net al acestor emisiuni fiind de +967 miliarde lei, în scădere cu 28 la sută comparativ cu luna ianuarie.

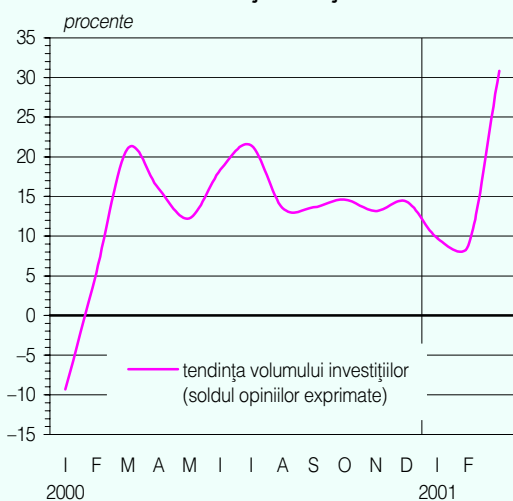
Tendința producției industriale

Tendința prețurilor producției industriale

Tendința investițiilor

VIII. REZULTATELE SONDAJULUI DE CONJUNCTURĂ PENTRU LUNA MARTIE 2001

Opiniile exprimate de conducătorii întreprinderilor participante la sondajul de conjunctură pentru luna martie evidențiază așteptări optimiste în ceea ce privește evoluția principalilor indicatori economici ai activității de producție industrială comparativ cu luna precedentă.

Procentajul celor care apreciază că pe ansamblul sectorului industrial producția va continua să crească depășește pentru prima dată în ultimele 12 luni nivelul de 50 la sută. Atât volumul comenzilor totale, cât și al celor pentru export se vor încadra pe un trend ascendent.

Stocurile de produse finite continuă să scadă, chiar dacă într-un ritm mai redus. Aprecierile a circa 74 la sută dintre operatorii economici indică un nivel satisfăcător al stocurilor de materii prime în majoritatea ramurilor, însă în unele sectoare (reprezentate de 19 la sută dintre participanții la sondaj) se mai semnalează probleme de aprovizionare.

Principalii factori care afectează buna desfășurare a procesului de producție sunt: blocajul financiar, evoluția cursului monedei naționale, nivelul dobânzilor bancare, reducerea cererii pentru unele produse și lipsa materiilor prime.

Circa 73 la sută dintre agenții economici participanți la sondaj (față de 59 la sută în luna februarie) anticipează o evoluție nemodificată a prețurilor. Situându-se la un nivel inferior celui din luna precedentă, expectațiile inflaționiste sunt în continuare prezente în opiniile exprimate de participanții la sondaj: circa 18 la sută dintre cei chestionați (față de 36 la sută în luna precedentă) apreciază că în luna martie vor crește prețurile. Procentajul celor care estimează că vor opera reduceri ale prețurilor practicate s-a dublat față de luna precedentă.

Tendința de reducere a numărului de salariați va continua în majoritatea ramurilor industriale; aproape o treime dintre cei chestionați preconizează o astfel de evoluție, în timp ce doar 6 la sută dintre respondenți estimează un trend ascendent.

Atât în ceea ce privește volumul investițiilor, cât și nivelul ratei profitabilității estimările sunt favorabile: circa 34 și, respectiv, 30 la sută dintre participanți anticipează un trend ascendent al acestor indicatori.

CENTRALA INCIDENTELOR DE PLĂȚI

Regulamentul nr.3/1996 privind organizarea și funcționarea Centralei Incidentelor de Plăți (CIP) la Banca Națională a României, elaborat în conformitate cu legislația bancară din 1991, a intrat în vigoare la data de 3 februarie 1997. Ca urmare a modificării temeiului legal conform prevederilor noii legislații în domeniul bancar (Legea nr.101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României și Legea nr.58/1998 - Legea bancară), Regulamentul a fost republicat în Monitorul Oficial al României nr.359 bis din 22 septembrie 1998. Conform prevederilor art.25 ale Legii nr.101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, băncile sunt obligate să raporteze la Banca Națională a României toate informațiile privind incidentele de plată pe care le constată sau în care sunt implicate.

Având în vedere prevederile noii legislații bancare și experiența acumulată în cei patru ani de funcționare, care au determinat necesitatea introducerii unor elemente de natură să soluționeze problemele cu care s-a confruntat CIP și să asigure o mai mare flexibilitate în transmiterea și procesarea informațiilor privind incidentele de plată, a fost elaborat Regulamentul nr.1/2001 privind organizarea și funcționarea la Banca Națională a României a CIP (publicat în Monitorul Oficial al României nr.120 din 9 martie 2001 și intrat în vigoare la 9 mai 2001).

Elementele noi cuprinse în Regulamentul nr.1/2001 se referă, în principal, la:

- persoanele declarante la Centrala Incidentelor de Plăți, care sunt centralele băncilor, persoane juridice, române și sucursalele din România ale băncilor, persoane juridice străine. Unitățile teritoriale ale băncilor pot fi „nod” de acces la CIP, dacă întrunesc condițiile tehnice necesare pentru o perioadă de maximum un an de la intrarea în vigoare a regulamentului. După expirarea acestui termen vor putea fi „nod” de acces la CIP numai centralele băncilor;
- modalitatea de transmitere la CIP a incidentelor de plată apărute la instrumentele de plată emise și plătibile într-o monedă străină sau emise într-o monedă străină și plătibile în lei;
- cerința ca, în cazul băncilor aflate în proces de lichidare judiciară, Banca Națională a României să solicite instanței judecătorești abilitarea lichidatorului desemnat ca urmare a declanșării procedurii falimentului de a transmite la Centrala Incidentelor de Plăți incidentele de plată în care mai este implicată banca în cauză;
- posibilitatea transmiterii la CIP a informațiilor privind avalistul care apare pe cambii sau pe bilete la ordin în situațiile în care o bancă refuză la plată o cambie sau un bilet la ordin pentru contul avalistului.

O modificare de fond se referă la includerea instanțelor judecătorești și a altor instituții ale statului cu atribuții de supraveghere și control în cadrul instituțiilor care pot avea acces direct la informațiile din baza de date a CIP, ca urmare a solicitărilor primite de la Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

De asemenea, au fost actualizate motivele de refuz, prin eliminarea celor care au generat interpretări:

- trăgător în incapacitate de a emite cecuri;
- încetarea plăților de către tras/subscriitor;
- scontarea biletului la ordin fără existența în totalitate/în parte a creanței cedate în momentul cesiunii acesteia;
- bilet la ordin / cambie fals(ă);

și includerea altora sau modificarea celor existente:

- interzicerea plății de către tras/subscriitor în cazul prezentării la plată după expirarea termenului de prezentare;
- modificarea unor mențiuni obligatorii;
- vicii de completare.

Totodată, s-a realizat o definire a termenilor la care se făcea referire în regulament și care nu erau definiți explicit:

1. Nod de acces este persoana declarantă care poate accesa în mod direct sistemul informatic al CIP, ca urmare a asigurării condițiilor tehnice necesare.

2. Incident de plată major este incidentul de plată determinat ca urmare a înregistrării anumitor situații în procesul de decontare a instrumentului.

- incidentul de plată major produs cu cec determină interdicția bancară și înscrierea în Fișierul Național al Persoanelor cu Risc a persoanei fizice sau juridice (inclusiv bancă) care a produs incidentul;
- incidentul de plată major produs cu cambie sau bilet la ordin determină înscrierea în Fișierul Național al Persoanelor cu Risc a persoanei fizice sau juridice (inclusiv bancă) care a produs incidentul.

3. Data prezentării la plată:

- în cazul plăților interbancare este data transmiterii instrumentului de la unitatea prezentatoare la unitatea primitoare, conform circuitelor de compensare;
- în cazul plăților intrabancare este data la care titularul de cont depune la banca sa, în vederea încasării, borderoul de încasare și instrumentul.

4. Ziua refuzului:

- în cazul plăților interbancare este ziua compensării instrumentului refuzat la plată parțial sau în totalitate;
- în cazul plăților intrabancare este ziua în care instrumentul ajunge la unitatea plătitoare și este refuzat.

INDEX LEGISLATIV

PRINCIPALELE ACTE NORMATIVE CU CARACTER ECONOMIC GENERAL ȘI DIN DOMENIUL FINANCIAR-BANCAR, ADOPTATE ÎN LUNA FEBRUARIE 2001

Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23 din 08.02.2001 suspendă aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.205/2000 privind conversia în acțiuni a creanțelor cuvenite bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale, bugetului fondurilor speciale și Fondului Proprietății de Stat la unele societăți comerciale (M.O. nr.83/19.02.2001).

Hotărârea Guvernului nr.231 din 08.02.2001 stabilește la 1 400 000 lei salariul de bază minim brut lunar pe țară pentru perioada 1 martie 2001 – 1 martie 2002 (M.O. nr.83/19.02.2001).

Hotărârea Guvernului nr.268 din 22.02.2001 stabilește indexarea cu 54,8 la sută a nivelului taxei anuale pentru folosirea terenului proprietate de stat în alte scopuri decât pentru agricultură și silvicultură (M.O. nr.117/07.03.2001).

Hotărârea Guvernului nr.273 din 22.02.2001 reglementează activitatea de coordonare, pregătire și organizare a negocierilor în vederea aderării României la Uniunea Europeană și prezintă componența și atribuțiile delegației naționale ce va participa la aceste negocieri (M.O. nr.120/09.03.2001).

Ordonanța de urgență a Guvernului nr.36 din 26.02.2001 privește regimul și lista prețurilor și tarifelor reglementate, care se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței (la produsele și serviciile care se realizează sau se prestează în țară în cadrul activităților cu caracter de monopol natural, al celor supuse prin lege unui regim special, precum și al celor care se execută de regiile autonome, companiile și societățile naționale) (M.O. nr.115/07.03.2001).

PRINCIPALELE REGLEMENTĂRI EMISE DE BNR ÎN LUNA FEBRUARIE 2001

Circulara nr.3 din 07.02.2001 stabilește ratele dobânzilor plătite la rezervele minime obligatorii aferente perioadelor de aplicare din luna februarie 2001, la 25,5 la sută pentru rezervele minime obligatorii constituite în lei, la 3 la sută pentru cele constituite în dolari SUA și la 2,1 la sută pentru cele constituite în euro (M.O. nr.78/15.02.2001).

Regulamentul nr.1 din 23.02.2001 reglementează organizarea și funcționarea la Banca Națională a României a Centralei Incidentelor de Plăți, ca centru de intermediere care gestionează informația specifică incidentelor de plăți, pentru interesul public, inclusiv pentru scopurile utilizatorilor. Se abrogă astfel Regulamentul Băncii Naționale a României nr.3/1996 (M.O. nr.120/09.03.2001).

**LISTA MATERIALELOR PUBLICATE
ÎN BULETINELE LUNARE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI**

PERFORMANȚELE DE AJUSTARE EXTERNĂ ALE ROMÂNIEI ÎN ANUL 1999
(Buletin lunar nr.1/2000)

CENTRALA RISCURILOR BANCARE
(Buletin lunar nr.2/2000)

POLITICA FISCALĂ ÎN TRIMESTRUL I 2000
(Buletin lunar nr.4/2000)

NOUL REGULAMENT PRIVIND OPERAȚIUNILE DE PIAȚĂ MONETARĂ EFECTUATE DE BNR
ȘI FACILITĂȚILE DE CREDITARE ȘI DE DEPOZIT ACORDATE DE CĂTRE ACEASTA
BĂNCILOR
(Buletin lunar nr.5/2000)

CENTRALA RISCURILOR BANCARE
– prezentarea activității în perioada februarie-septembrie 2000
(Buletin lunar nr.9/2000)

ECONOMIA REALĂ ÎN ANUL 2000
(Buletin lunar nr.12/2000)

CENTRALA INCIDENTELOR DE PLĂȚI
(Buletin lunar nr.2/2001)
